

*Actie van de Bond Beter Leefmilieu tegen
de doortocht van de HST door Vlaanderen, 1986*

**Guido Steenkiste, voorzitter
Bond Beter Leefmilieu
Vlaanderen 1986-1989.
Inventaris van het archief
van G. Steenkiste**

Martijn Vandenbroucke, Amsab-ISG

De (lokale) actievoerder

Voor Guido Steenkiste aan het roer kwam van Bond Beter Leefmilieu (BBL) Vlaanderen had hij reeds een lang leven als milieuactivist achter zich. Begin jaren 1970 was hij de bijzonder actieve bezieler van de lokale antikernenergiegroep Stop Kalkar uit Lembeke. De strijd tegen kernenergie was voor hem hét belangrijkste milieuthema. Toen in 1974, naar aanleiding van de commotie rond een geplande kerncentrale nabij Zeebrugge, de Verenigde Actiegroepen voor Kernstop (VAKS) werd opgericht, werd Steenkiste er dan ook niet toevallig de eerste voorzitter van. VAKS bleef tot begin jaren 1980 het centrale orgaan van de antikernenergiestrijd. Deze periode bleek een belangrijk scharnierpunt in de ontwikkeling van de milieubeweging in België: ze werd gedwongen keuzes te maken en verloor haar consensuskarakter.⁽¹⁾

Overstap naar BBL Vlaanderen

Guido Steenkiste wierp zich samen met het latere Agalev-europarlementslid Paul Staes op als een van de grootste critici van

de politiek gematigde houding van de BBL-leiding. Terwijl VAKS duidelijk een actiegerichte organisatie was, opteerde BBL voor het overlegmodel. Dat was niet toevallig, gezien het ontstaan van BBL in 1971 als een redelijk elitaire, politiek meer bezadigde organisatie.⁽²⁾ In feite bestond ze uit twee stromingen: aan de ene kant waren er de grote natuurorganisaties, die over het algemeen meer de weg van de geleidelijkheid kozen, en aan de andere kant de kleinere actiegroepen, waarvoor het allemaal niet snel genoeg kon gaan. De grote natuurbeschermingsorganisaties hadden binnen BBL aanvankelijk de overhand, wat de problematische verhouding met VAKS verklaart. Pas vanaf de tweede helft van de jaren 1970 begon BBL zijn houding bij te sturen, wat onder meer resulteerde in een actieve deelname aan de strijd tegen kernenergie. VAKS en BBL groeiden naar elkaar toe en werden onderling lid. Na een tegenvallende opkomst voor een betoging te Antwerpen in mei 1983 deemsterde VAKS weg, met uitzondering van een kortstondige heropleving van de actievoering na de kernramp in Tsjernobyl in 1986.

Steenkiste had zijn actieterrein intussen definitief verplaatst naar BBL, waar men zich - in tegenstelling tot Stop Kalkar en VAKS - niet beperkte tot één segment van de milieubeweging. De klemtoon lag op het ondersteunen van lokale acties voor het behoud van de open ruimte in Vlaanderen, zoals tegen de aanleg van het Duwvaartkanaal, de A24 en de HST. Daarnaast zette BBL ook eigen acties op, zoals de campagne tegen het beleid van minister van Ruimtelijke Ordening Akkermans.

Kortstondige radicalisering aan het hoofd van BBL Vlaanderen

Een eerste poging van Steenkiste om samen met Staes een nieuwe koers voor BBL door te drukken mislukte toen hij het bij de voorzittersverkiezingen in 1983 moest afleggen tegen zetelend voorzitter Herman Delaunois. Een tweede poging drie jaar later slaagde wel; bij de voorzittersverkiezingen van 1986 werd de 'gematigde' Guido van Steenberghe, die als voorzitter het beleid van Delaunois had voortgezet, verslagen. BBL Vlaanderen legde met Steenkiste als nieuwe voorzitter de klemtoon op de actievoering. Toch besefte hij maar al te goed dat binnen de milieubeweging de tendens groeide naar een sterkere participatie in de besluitvorming en een constructievere houding ten opzichte van de overheid. In 1989 maakte hij aan het hoofd van BBL dan ook plaats voor de meer pragmatisch ingestelde Luc Hens.

Sinds eind jaren 1990 bezet Steenkiste enkele belangrijke posten op de kabinetten van de groene ministers Vogels, Sannen en Tavernier, waar hij deze participatie in de besluitvorming verder in de praktijk omzet.

Het archief

Het beheer van het archief van Guido Steenkiste valt onder het samenwerkingsakkoord dat tussen BBL Vlaanderen en Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis werd gesloten. Toch wordt dit afzonderlijk overgebracht archief niet beschouwd als BBL-archief, maar wel als het persoonlijk archief van Guido Steenkiste. Dit op persoonlijk aandringen van

Steenkiste om de stukken nauwgezet te beschrijven en omdat het materiaal door hemzelf tijdens zijn jaren als lid van de raad van beheer van BBL Vlaanderen werd gevormd.

Het archief bevat enkel stukken betreffende BBL Vlaanderen, voornamelijk uit de periode van het voorzitterschap van de archiefvormer, maar ook uit voorafgaande en volgende jaren.

Het archief bestaat uit 52 inventarisnummers, opgeborgen in 9 dozen (0,99 lopende meter archief) en bestrijkt de periode 1976-1992.

(1) M. HOOGHE, *Bond Beter Leefmilieu vzw 1971-1996. De milieukoepel in Vlaanderen*, Brussel: Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw, 1996, p.12.

(2) M. HOOGHE, *Bond Beter Leefmilieu[...]*, p.16.

Bibliografie

- M. HOOGHE, *Bond Beter Leefmilieu vzw 1971-1996. De milieukoepel in Vlaanderen*, Brussel: Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw, 1996, 38 p.
- H. DE GROOTE, *Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw: koepel voor aangesloten milieuoorganisaties?*, Gent: Arteveldehogeschool, 2002, 71 p. (eindverhandeling tot het bekomen van het diploma Sociaal werk, Syndicaal werk)